

KONTROLL-LEHT RTJ AASTAARUANDE KOOSTAMISEKS

Käesoleva kontroll-lehe nõuded on kohustuslikud raamatupidamise aastaaruannetele, mida koostatakse 1.01.2016 ja hiljem algavate aruandeperioodide kohta. Kontroll-lehes on toodud miinimuminfo, mis tuleb Raamatupidamise seaduse ja Raamatupidamise Toimkonna juhendite kohaselt aastaaruandes avalikustada.

Alates 1.01.2016 kehtiva Raamatupidamise seaduse kohaselt on majandusaasta aruandele esitatavad nõuded ja avalikustatava informatsiooni hulk sõltuvad ettevõtte suurusest. Raamatupidamise seaduse alusel on ettevõtted liigitatud alljärgnevalt: mikroettevõtja, väikeettevõtja, keskmise suurusega ettevõtja ja suurettevõtja. Ettevõtte suuruse kategooria muutub, kui ettevõtte on kahel järjestikusel aastal olnud senisest suuremas või väiksemas kategoorias (ehk teisel aastal).

Kategooria	Mikro *	Väike **	Keskmine **	Suur ***
Bilansimaht	<175 TEUR	<4 MEUR	<20 MEUR	>20 MEUR
Müügitulu	<50 TEUR	<8 MEUR	<40 MEUR	>40 MEUR
Keskmine töötajate arv	-	<50	<250	>250
Kohustised ei tohi olla suuremad kui omakapital	Jah	-	-	-
Peab olema ühe osanikuga OÜ, kus osanik on ühtlasi juhatusse liige (juhatusse liikmeid võib rohkem olla)	Jah	-	-	-

* Mikro: kõik kriteeriumid peavad olema täidetud.

** Väike- ja keskmine: kuni üks kriteerium tohib olla ületatud

*** Suur: vähemalt kaks kriteeriumit on ületatud

Antud kontroll-lehes on raamatupidamise aastaaruande koostamise nõuded samuti esitatud ettevõtte suuruse kategooria järgi.

- Suured ja keskmised ettevõtted koostavad täismahus raamatupidamise aastaaruande ning neile kehtivad käesoleva kontroll-lehe paragrahvides 1-8 sätestatud nõuded.
- Väikeettevõtted võivad koostada kas:
 - (i) täismahus raamatupidamise aastaaruande, millisel juhul neile kehtivad käesoleva kontroll-lehe paragrahvides 1-8 sätestatud nõuded; või
 - (ii) väikeettevõtja lühendatud aastaaruande, millisel juhul neile kehtivad käesoleva kontroll-lehe paragrahvis 1, 2 ja 9 sätestatud nõuded.
- Mikroettevõtted võivad koostada kas:
 - (i) täismahus raamatupidamise aastaaruande, millisel juhul neile kehtivad käesoleva kontroll-lehe paragrahvides 1-8 sätestatud nõuded; või;
 - (ii) väikeettevõtja lühendatud aastaaruande, millisel juhul neile kehtivad käesoleva kontroll-lehe paragrahvis 1, 2 ja 9 sätestatud nõuded; või
 - (iii) mikroettevõtja lühendatud aastaaruande, väikeettevõtja lühendatud aastaaruande, millisel juhul neile kehtivad käesoleva kontroll-lehe paragrahvis 1 ja 10 sätestatud nõuded.

Lisaks alltoodule võib konkreetse aruande puhul olla vajadus täiendada informatsiooni esitamiseks raamatupidamise seaduses toodud avalikustamise printsiibi täitmiseks, mille kohaselt "raamatupidamise aruandes esitatakse kogu informatsioon, mis võimaldab saada aruande kasutajatel, kellel on aruandest arusaamiseks piisavad finantsalased teadmised, raamatupidamiskohustuslase kohta asjakohast ja tõepäraselt esitatud finantsinformatsiooni".

Ettevõtted, mis koostavad oma aruandeid vastavuses IFRS-iga, peaksid kasutama IFRS-i aastaaruande kontroll-lehte ning IFRS aastaaruande lisakontroll-lehte, mida on võimalik alla laadida PwC veebilehelt aadressil <http://www.pwc.com/ee/et/home/toovahendid.html>.

Kategooria	Mikro	Väike	Keskmine	Suur
Antud kontroll-lehega kontrollitava ettevõtte kategooria				
Ettevõtte koostab järgmise ettevõtte suuruse kategooria aruannet				

Sisukord

1. Aastaruande üldised nõuded.....	3
1.1. Majandusaasta aruande heakskiitmine ja allkirjastamine	5
1.2. Majandusaasta aruande esitamine kohtu registriosakonnale	5
1.3. Kohtu registriosakonnale koos majandusaasta aruandega esitatav informatsioon.....	7
1.4. Majandusaasta kasumi jaotamise või kahjumi katmise ettepanek.....	7
1.5. Täiendavad nõuded konsolideerimisgrupi aastaruandele.....	8
2. Tegevusaruanne	9
3. Bilansi üldnõuded	11
4. Kasumiaruande üldnõuded.....	11
5. Koondkasumiaruande üldnõuded.....	12
6. Rahavoogude aruande üldnõuded	12
7. Omakapitali muutuste aruanne.....	13
8. Lisadega seotud üldnõuded.....	14
8.1. Aastaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted	15
8.2. Raamatupidamislike hinnangute muutused ja vigade korrigeerimine	16
8.3. Tegevuse jätkuvus	17
8.4. Finantsinstrumendid	17
8.5. Varud	18
8.6. Materiaalne ja immateriaalne põhivara.....	18
8.7. Kinnisvarainvesteeringud	18
8.8. Bioloogilised varad.....	19
8.9. Kapitali- ja kasutusrent	20
8.10. Tütar- ja sidusettevõtted	21
8.11. Maksud	22
8.12. Eraldised, tingimuslikud kohustused ja tingimuslikud varad	22
8.13. Valitsusepoolne abi.....	23
8.14. Muud varad ja kohustused	23
8.15. Omakapital aktsiaseltsis ja osaühingus.....	23
8.16. Müügitulu (tulu kaupade müügist, teenuste osutamisest).....	23
8.17. Seotud osapooled.....	24
8.18. Sündmused pärast bilansipäeva	24
8.19. Muud olulised sündmused ja asjaolud	24
9. Aastaruande koostamise nõuded väikeettevõtjale.....	25
10. Aastaruande koostamise nõuded mikroettevõtjale	28
11. Selgitused kasutatud lühenditele.....	30

1. Aastaruande üldised nõuded

a) Majandusaasta aruanne koosneb:		RPS §14 lg 1, 1 ¹
1) raamatupidamise aastaruanne;		
2) tegevusaruanne (v.a. mikroettevõtja).		
b) Juhatus esitab kinnitatud majandusaasta aruande äriregistrile kuue kuu jooksul arvates majandusaasta lõppemisest, koos		ÄS § 179 lg 4 ÄS § 334 lg 2
1) kasumi jaotamise või kahjumi katmise ettepanekuga,		
2) müügitulu jaotusega ja		
3) vandeaudiitori aruandega, kui audiitorkontroll on kohustuslik.		
c) Raamatupidamise aastaruanne koosneb põhjaruannetest ja lisadest.		RPS §15 lg 2, RTJ 2 §6, 7
d) Raamatupidamise aastaruanne on selgelt eristatud muust samas dokumendis (nt majandusaasta aruandes) esitatud informatsioonist (nt majandusaasta aruande sisukorra abil).		RTJ 2 §8
e) Raamatupidamise aastaruandes on välja toodud aruandeperiood, mille kohta see on koostatud.		RTJ 2 §8
f) Aruanne on koostatud eesti keeles.		RPS §15 lg 5, RTJ 2 §9
g) Aruanne on koostatud eurodes.		RPS §15 lg 5, RTJ 2 §9
h) Arvnäitajate puhul on ära toodud kasutatud täpsusaste (nt eurodes, tuh eurodes, milj eurodes).		RPS §15 lg 5, RTJ 2 §9
i) Aruanne sisaldab aruandeaastale eelnenud majandusaasta võrreldavaid arvnäitajaid. Eelmise perioodi võrdlusandmed on lisatud kõigi aruandes avaldatavate numbriliste finantsnäitajate juurde, välja arvatud juhtudel kui RTJ 15 lubab võrdlusandmete mitteesitamist.		RPS §22 lg 1 RTJ 1 §51
j) Aruandeaasta nullväärtusega kirje on esitatud ainult siis, kui eelnenud majandusaastal oli sellel kirjel nullist erinev väärtus.		RPS §22 lg 1
k) Kui aruandeaasta ja eelnenud majandusaasta arvnäitajad ei ole võrreldavad kas aruannete esitusviisi või arvestuspõhimõtete muudatuste tõttu aruandeaastal, on eelnenud majandusaasta võrreldavad arvnäitajad ümber arvutatud, viies need vastavusse aruandeaastal kasutatud esitusviisi ja arvestuspõhimõttega ⁴ . Üle-eelmisesse ja veel varasematesse perioodidesse ulatuva mõju võrra on korrigeeritud „Eelmiste perioodide jaotamata kasumi“ algsaldot.		RPS §22 lg 2; RTJ 1 §52, §69

¹ PR – Pole rakendatav

² EO – Ebaoluline

³ Selgitused viidete kohta vaata kontroll-lehe lõpust

⁴ Välja arvatud juhul, kui arvestuspõhimõtte muutus on tingitud uuest Raamatupidamise Toimkonna juhendist ning selles on sätestatud teistsugused uuele meetodile ülemineku reeglid.

Täiendavad juhised võrdlusandmetele ettevõtte asutamisel:		
l) Ettevõtte asutamisel või raamatupidamise kohustuse tekkimisel koostatakse algbilanss, kus kajastatakse ettevõtte vara, kohustiste ja omakapitali suurus enne majandustegevuse alustamist või enne raamatupidamise kohustuse tekkimist.		RPS §26 lg 1
m) Esimeses asutamisjärgses raamatupidamise aastaaruandes esitatakse bilansis võrreldavate arvnäitajadena algbilansi saldod. Kasumiaruandes ja rahavoogude aruandes võrreldavaid arvnäitajaid ei esitata. Rahavoogude aruandes esitatakse raha ja raha ekvivalentide algsaldona algbilansis kajastatud raha ja raha ekvivalentide summa.		RPS §26 lg 2
n) Ülevaatlikkuse ja arusaadavuse huvides on kasutatud kogu aruandes ühesugust terminoloogiat: 1) kogu aruande ulatuses on korrektselt kasutatud termineid „kontsern“ ja „ettevõtte“ nende õiges kontekstis; 2) kasutatud on korrektsed kirjade nimetusi (kasum, kahjum, tulu, kulu jne) ning läbi aruande samu termineid.		RTJ 1 §39 PwC hea tava
o) Aruannete koostamisel on silmas peetud seda, et see oleks hästi loetav ja mõistetav ka väliste aruande tarbijatele, kes ei pruugi olla kursis ettevõtte igapäevase tegevusega. Koostamisel on välditud ettevõtte sisest spetsiifilist keelekasutust, mis ei pruugi olla mõistetav väliste lugejatele.		RTJ 1 §39
p) Põhiaruannetele on lisatud viited lisadele, milles on avaldatud detailsem informatsioon antud kirjete kohta.		RTJ 1 §40
q) Numbrid lisades langevad kokku numbritega põhjaruannetes.		PwC hea tava
r) Juhul kui kahes erinevas lisas on avalikustatud informatsioon ühe ja sama tehingu või finantsnäitaja kohta, on need lisad ühendatud omavahel ristviidetega.		RTJ 1 §40
s) Ristviited on kontrollitud kogu aruande ulatuses ja andmed langevad kokku (sh numbrid tegevusaruandes lähevad kokku raamatupidamise aruandega).		PwC hea tava
t) Informatsioon individuaalselt oluliste objektide ja tehingute kohta on avalikustatud eraldi muust summeeritud või sobivalt grupeeritud informatsioonist.		RTJ 1 §45

Täiendavad nõuded aruannetele, mis esitatakse pdf-s või paberkandjal		PwC hea tava
u) Aruande igal lehel on esitatud ettevõtte nimi ning aruande periood. Aruande tiitellehel esitatud andmed on ajakohased ja täielikud.		
v) Tabelite pealdises on korrektne viide ühikule, kasutatud on järjepidevalt sama ühikut ja tähist (nt tuh EUR, tuhat eurot jne).		
w) Viited perioodidele on korrektsed: mis andmed on seisuga, mis on perioodi kohta; nii aruandeperioodi kui võrdlusperioodi aastaarvud on õiged.		
x) Kõik aruande leheküljed on järjestikuliselt nummerdatud.		
y) Sisukord on korrektselt viidatud (pealkirjad ühtivad aruandes esitatud pealkirjadega, lehekülje numbrid on õiged, sisukord on täielik).		
z) Kogu aruande ulatuses on kasutatud sama numbrite formaati, s.h järjepidev nulli või „-“ kasutamine. Negatiivsete numbrite puhul on läbivalt kasutatud miinusmärke või sulgusid.		
aa) Kogu aruande ulatuses on andmed sarnaselt joondatud (nii horisontaalselt kui vertikaalselt).		

bb) Kõik aastaaruande lisad on järjestikuliselt nummerdatud. Järgmisel lehel jätkuvate lisade kohta on lehe alguses märges „Lisa X (järg)“.		
cc) Bilansis ja omakapitali muutuste aruandes langeb omakapitali saldo kokku; omakapitali algsaldo + liikumised = lõppsaldo.		
dd) Amortisatsioon kasumiaruande lisades ning põhivara lisades ja muudes aruannetes/lisades (rahavoogude aruanne) langeb kokku (või on erinevused põhjendatud ja vajadusel selgitatud).		
ee) Põhiaruannetes ja aastaaruande lisades esitatud tabelites on summad matemaatiliselt korrektsed, algsaldo + liikumised = lõppsaldo.		

1.1. Majandusaasta aruande heakskiitmine ja allkirjastamine

a) Majandusaasta aruande koostamise lõpetamisel kiidab tegevjuhtkond (s.t igapäevast tegevust juhtima ja tehinguid tegema õigustatud isik(ud), näiteks juhatus) majandusaasta aruande heaks. Aruande heakskiitmisega kinnitab tegevjuhtkond majandusaasta aruandes esitatud andmete õigsust ja täielikkust, sealhulgas seda, et raamatupidamise aastaaruanne koostati kooskõlas käesoleva seaduse § 17 lõikes 1 nimetatud finantsaruandluse standardiga ning see kajastab asjakohast ja tõepäraselt esitatud informatsiooni raamatupidamiskohustuslase finantsseisundi ja -tulemuse ning rahavoo kohta või annab käesolevas seaduses nõutud informatsiooni. - Majandusaasta aruande heakskiitmise protseduuri osas lähtutakse tegevjuhtkonna (nt juhatuse) töökorraldusest, nii nagu näeb ette põhikiri vm sisemise töökorralduse dokument.		RPS §25 lg 1, 2 ÄS §180 lg 8, ÄS §306 lg 5
b) Pärast majandusaasta aruande heakskiitmist allkirjastab aruande viivitamata vähemalt üks raamatupidamiskohustuslase tegevjuhtkonna liige, näidates ära majandusaasta aruande koostamise lõpetamise kuupäeva (s.o kuupäeva, millal tegevjuhtkond kiitis majandusaasta aruande heaks). - Aruande allkirjastamisel tuleb lähtuda põhikirjas sätestatud esindusõiguse reeglitest - juhatuse liige võib allkirjastada aruande üksi, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud, et juhatuse liikmed esindavad raamatupidamiskohustuslast mitmekesi või ühiselt.		RPS §25 lg 2, 3 ÄS §181, §307 jm esindusõigust reguleerivad §-d

1.2. Majandusaasta aruande esitamine kohtu registriosakonnale

a) Raamatupidamiskohustuslane (v.a punktis b) nimetatud raamatupidamiskohustuslane) peab lähtuma majandusaasta aruande koostamisel RPS §14 ¹ lg 1 kehtestatud taksonoomiast ning §14 ¹ lg 2 alusel kehtestatud aruandevormidest (edaspidi nimetatud „RIK aruande esitamine“).		RPS §14 ¹ lg 3
---	--	---------------------------

b) Raamatupidamiskohustuslane ei pea esitama RIK aruandeid, kui ta: 1) on riik, riigiraamatupidamiskohustuslane, kohaliku omavalitsuse üksus, Eestis registreeritud avalik-õiguslik juriidiline isik, füüsilisest isikust ettevõtja või välismaa äriühingu filiaal⁵; Punktis 1 loetletud juhtudel RIK aruannete esitamise kohustust ei kohaldata, s.t aruanne esitatakse PDF-vormingus (vt. „PDF aruande esitamine“) 2) koostab konsolideerimisgrupi majandusaasta aruande; 3) koostab majandusaasta aruande vastavalt IFRS-le; või 4) peamine ja püsiv tegevus on krediidasutuste seaduse mõistes finantsteenuste osutamine. Punktides 2-4 loetletud juhtudel on RIK aruande esitamine vabatahtlik, s.t aruanne esitatakse i. PDF-vormingus (vt. „PDF aruande esitamine“) või ii. RIK aruandena (vt. „RIK aruande esitamine“).		RPS §14 ¹ lg 6-7
c) RIK aruande esitamine:		
1) Majandusaasta aruanne ja sellega koos esitatavad dokumendid esitatakse majandusaasta aruande elektroonilise koostamise ja esitamise keskkonnas (edaspidi aruandluskeskkond) https://ettevotjaportaalk.rik.ee/ kaudu. Raamatupidamiskohustuslane koostab ja esitab need dokumendid aruandluskeskkonnas või laadib vastavad andmed aruandluskeskkonda.		RPS § 14 ¹ lg 1-3, JMM §12 lg 1-2, JMM §10 lg 1
2) Kui majandusaasta aruanne ja sellega koos esitatavad dokumendid on aruandluskeskkonnas koostatud, siis nende esitamiseks digitaallallkirjastatakse majandusaasta aruanne aruandluskeskkonnas.		JMM §12 ² lg 1
3) Paber kandjal allkirjastatud majandusaasta esitamiseks lisatakse majandusaasta aruanne ja sellega koos esitatavad dokumendid PDF-vormingus. Kui lisatav aruanne on koostatud väljaspool aruandluskeskkonda, peab raamatupidamiskohustuslane esitama ka majandusaasta aruande ja sellega koos esitatavate dokumentide andmed aruandluskeskkonnas olevatel andmeväljadel.		JMM §12 ² lg 2
d) PDF aruande esitamine: Paber kandjal allkirjastatud ja seaduses sätestatud juhtudel auditeeritud majandusaasta aruanne ja sellega koos esitatavad dokumendid esitatakse kohtule PDF-vormingus, aruandluskeskkonnas https://ettevotjaportaalk.rik.ee/. Majandusaasta aruande ja sellega koos esitatavate dokumentide maht kokku ei tohi ületada 10 MB. PDF-vormingus aruandluskeskkonda lisatava majandusaasta aruande võib paber kandjal allkirjastamise asemel digitaallallkirjastada aruandluskeskkonnas.		JMM §12 lg 1, 3, JMM §10 lg 1 JMM §12 ⁴
e) Notari kaudu aruande esitamine: Majandusaasta aruanne ja sellega koos esitatavad dokumendid saab esitada kohtule ka notari kaudu. Raamatupidamiskohustuslane esitab majandusaasta aruande ja sellega koos esitatavate dokumentide ärakirjad notarile elektrooniliselt PDF-vormingus või paber kandjal. Elektrooniliselt esitatud majandusaasta aruanne peab aruande esitaja poolt olema digitaallallkirjastatud.		JMM §12 ⁵ lg 1-2, JMM § 27 lg 1

⁵ Nõuded filiaalile on toodud RPS § 141 lg 6 ja JMM §12 lg 4.

1.3. Kohtu registriosakonnale koos majandusaasta aruandega esitatav informatsioon

a)	Majandusaasta aruande esitamisel täidab raamatupidamiskohustuslane aruandluskeskkonnas järgmised andmeväljad: 1) sidevahendite andmed (telefon, faks, e-posti aadress), 2) osanike nimekiri, 3) äriühingu müügitulu jaotus.	JMM §12 lg 4
b)	Kui võrreldes eelmise majandusaasta aruande kinnitamise ajaga on osanike andmed muutunud, esitatakse koos majandusaasta aruandega ka uus osanike nimekiri majandusaasta aruande kinnitamise seisuga, näidates: 1) osanike nimed, 2) osaniku elu- või asukohajärgne riik, 3) isiku- või registrikoodid (isikukoodi puudumisel sünnikuupäev, -kuu ja -aasta), 4) osanike osade nimiväärtused. Majandusaasta aruande esitamisel kohtule ei pea osaühing lisama osanike nimekirja, kui osaühingu osanike nimekirja peetakse Eesti väärtpaberite keskregistris.	ÄS §179 lg 4 JMM §23 lg 2
c)	Majandusaasta aruandes esitatakse lõppenud aruandeaasta tegevusalad ja uude aruandeaastasse kavandatud tegevusalad, kasutades Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatorit.	ÄS §4 lg 5 JMM §23 ² lg 1
d)	Müügitulu jaotus peab sisaldama andmeid aruandeaasta müügitulu kohta kuni 10 suurema tegevusala kaupa vastavalt Äriseadustiku § 4 lõike 6 alusel kehtestatud Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatorile. Tegevusala näidatakse vähemalt EMTAK 2008 neljandal tasemel; esitatakse tekstina, millele võib lisada klassifikaatori koodi. EMTAK 2008: https://www.riigiteataja.ee/ert/act.jsp?id=12913868 . Konsolideerimisgrupi majandusaasta aruande korral esitatakse müügitulu jaotus konsolideeriva üksuse konsolideerimata kasumiaruande asjaomaste andmete alusel.	ÄS § 4 lg 6 ÄS § 179 lg 4, 6 ÄS § 334 lg 2, 3 JMM §23 ¹ lg1; JMM §23 ² ÄS § 179 lg 6 ÄS § 334 lg 3
e)	Konsolideerimisgrupi majandusaasta aruande koostamisest vabastatud äriühingu juhatus peab 6 kuu jooksul majandusaasta lõppemisest arvates esitama äriregistrile emaettevõtja koostatud konsolideerimisgrupi majandusaasta aruande koos vandeaudiitori aruandega, kui audiitorkontroll on kohustuslik. Konsolideerimisgrupi majandusaasta aruannet ega vandeaudiitori aruannet ei pea äriregistrile esitama, kui emaettevõtja on Eestis registreeritud juriidiline isik.	ÄS § 179 lg 4 ² ÄS § 334 lg 2 ¹

1.4. Majandusaasta kasumi jaotamise või kahjumi katmise ettepanek

a)	Kasumi jaotamise või kahjumi katmise ettepanekus on märgitud: 1) puhaskasum või –kahjum, 2) eraldised reservkapitali, 3) kasumi kandmine teistesse seaduses või põhikirjaga ette nähtud reservidesse, 4) aktsionäridele väljamakstava kasumiosa suurus, 5) kasumi kasutamine muuks otstarbeks.	ÄS §332 lg 3
b)	Koos majandusaasta aruande esitamisega teatab juhatus, millisel ÄS §-s 301 (aktsiaselts) või ÄS §-s 176 (osaühing) nimetatud viisil on üldkoosolek/osanikud otsustanud kahjumi katta.	ÄS §334 lg 2, ÄS §179 lg 4
c)	Kui ettevõtte kapitaliseerib immateriaalse põhivarana arendustegevusega seotud väljaminekuid ja arendusväljaminekud ei ole täielikult amortiseeritud, ei tohi kasumit jaotada, v.a kui reserve, mida on võimalik kasutada kasumi jaotamiseks, ja eelmiste perioodide jaotamata kasumi summa on vähemalt	ÄS §97 lg 1 ² , ÄS §157 lg 3 ¹ , ÄS §335 lg 1 ²

võrdne amortiseerimata arendusväljaminekutega.		
d) Juhatus esitab andmed kasumi jaotamise otsuse kohta äriregistrile koos majandusaasta aruandega, kui see teave ei ilmne majandusaasta aruandest. Kui kasumi jaotamise otsus võetakse vastu pärast majandusaasta aruande esitamist, siis esitatakse eelnimetatud andmed koos järgmise majandusaasta aruandega.		ÄS § 335 lg 3

1.5. Täiendavad nõuded konsolideerimisgrupi aastaaruandele

a) Raamatupidamiskohustuslane, kes on aruandeaastal või sellele eelnenud majandusaastal olnud konsolideeriv üksus, koostab lõppenud majandusaasta kohta konsolideerimisgrupi majandusaasta aruande, mis koosneb:		RPS §28 lg 1
1) konsolideerimisgrupi raamatupidamise aastaaruandest ja		
2) tegevusaruandest.		
b) Konsolideerimisgrupi raamatupidamise aastaaruanne koosneb:		RPS §30 lg 2
1) konsolideeritud bilansist;		
2) konsolideeritud kasumiaruandest;		
3) konsolideeritud rahavoogude aruandest;		
4) konsolideeritud omakapitali muutuste aruandest; ja		
5) vastavatest lisadest.		
6) Lisad sisaldavad muuhulgas konsolideeriva üksuse konsolideerimata bilanssi, kasumiaruannet, rahavoogude aruannet ning omakapitali muutuste aruannet (konsolideerimata aruanded).		
c) Kui konsolideerimisse kaasatud ettevõtjate koosseis on aruandeaasta jooksul oluliselt muutunud, tuleb konsolideerimisgrupi raamatupidamise aastaaruandes esitada teave, mis võimaldab majandusaasta arvnäitajaid sellele eelnenud majandusaasta arvnäitajatega võrrelda.		RPS §30 lg 4
d) Konsolideerimisgrupi tegevusaruandes:		RPS §31 lg 1
1) on antud ülevaade konsolideerimisgrupi tegevusest ja asjaoludest, millel on määrav tähtsus konsolideeriva üksuse ja konsolideerimisgrupi finantsseisundi ja tegevuse hindamisel;		
2) ülevaade olulistest sündmustest majandusaastal;		
3) ülevaade eeldatavatest arengusuundadest järgmisel majandusaastal.		
Lisaks konsolideerimata aruande tegevusaruande nõuetele (vaata ka p 2 nõuded) on konsolideerimisgrupi tegevusaruandes ära näidatud:		RPS §31 lg 2
4) konsolideerimisgrupi struktuur ning konsolideeriva üksuse otsene ja kaudne osalus konsolideeritavates üksustes. Kui konsolideeriv üksus otseselt või kaudselt ei oma häälteenamust konsolideeritavas üksuses, on ära näidatud valitseva mõju alus;		RPS §31 lg 2 p1
5) majandusaastal toimunud ja eeldatavad muudatused konsolideerimisgrupi koosseisus (nt kavandatav ühinemine, jagunemine, ümberkujundamine, osaluse omandamine või võõrandamine) või konsolideerimisgruppi kuuluva üksuse tegevusvaldkonnas;		RPS §31 lg 2 p2
6) olulised sündmused ja asjaolud, mis on mõjutanud või võivad mõjutada konsolideeriva üksuse ning konsolideerimisgrupi finantsseisundit või majandustulemusi majandusaastal või eelolevatel perioodidel;		RPS §31 lg 2 p3
7) konsolideeriva üksuse ning tema poolt konsolideeritava üksuse äritegevuse hooajalisus või majandustegevuse tsüklilisus;		RPS §31 lg 2 p4

8)	muudatud konsolideeriva üksuse ja konsolideerimisgrupi investeerimis- ning finantseerimisstrateegias, finantseerimisstruktuuris, riskide maandamise poliitikas ja likviidsuses;		RPS §31 lg 2 p5
9)	äriühingust konsolideeriva üksuse puhul konsolideerimisgrupi dividendipoliitika;		RPS §31 lg 2 p6
10)	konsolideeriva üksuse ning konsolideerimisgrupi majandusarengut mõjutavad üldmajanduslikud ja äritegevusele spetsiifilised asjaolud või arengusuunad, mis on majandusaastal mõjutanud või võivad järgnevatel aastatel mõjutada konsolideeriva üksuse või konsolideerimisgrupi finantsseisundit või majandustulemust;		RPS §31 lg 2 p7
11)	peamised finantssuhtarvud konsolideeriva üksuse majandusaasta ning sellele eelnenud majandusaasta kohta ning nende arvutamise meetoodika.		RPS §31 lg 2 p9
e)	Konsolideerimisgrupi tegevusaruandes tuleb muu hulgas näidata majandusaasta kestel konsolideeriva või tema konsolideeritava üksuse omandanud või tagatiseks võtnud konsolideeriva üksuse osade või aktsiate võõrandatud ja võõrandamata:		RPS § 31 lg 3
1)	aktsiate või osade arv ja nende nimiväärtus, nimiväärtuse puudumise korral arvestuslik nimiväärtus ja osakaal aktsia- või osakapitalis;		
2)	aktsiate või osade eest makstud tasu suurus ja nende omandamise või tagatiseks võtmise põhjus.		
f)	Konsolideeriv üksus lisab konsolideerimisgrupi tegevusaruandele eraldiseisva alajaotisena ühingujuhtimise aruande, juhul, kui konsolideerimisgruppi kuulub raamatupidamiskohustuslane, kelle poolt emiteeritud väärtpaberid on võetud kauplemisele Eesti või muu lepinguriigi reguleeritud väärtpaberiturule. Ühingujuhtimise aruanne sisaldab RPS § 24 ² lg 3 p 1–5 nimetatud teavet iga konsolideerimisgruppi kuuluva raamatupidamiskohustulase kohta, kelle poolt emiteeritud väärtpaberid on võetud kauplemisele Eesti või muu lepinguriigi reguleeritud väärtpaberiturule.		RPS §31 ² lg 1-2
1)	Konsolideerimisgrupi ühingujuhtimise aruanne sisaldab konsolideerimisgrupi sisekontrolli- ja riskijuhtimis-süsteemide peamiste tunnusoonte kirjeldust seoses raamatupidamise aastaaruande koostamise protsessiga.		RPS §31 ² lg 3
2)	Suure konsolideerimisgrupi (RPS §3 lg 20) ühingujuhtimise aruandes tuleb kirjeldada konsolideerimisgrupi juhatustes ja kõrgemates juhtorganites ellu viidavat mitmekesisus-poliitikat ning selle rakendamise tulemusi aruandeaastal. Kui mitmekesisuspoliitikat aruandeaastal rakendatud ei ole, tuleb selle põhjuseid selgitada ühingujuhtimise aruandes.		RPS §31 ² lg 4

2. Tegevusaruanne

a)	Antud on ülevaade raamatupidamiskohustulase tegevusest ja asjaoludest, millel on määrav tähtsus ettevõtte finantsseisundi ja majandustegevuse hindamisel.		RPS §24 lg 1
b)	Ülevaade olulistest sündmustest majandusaastal.		RPS §24 lg 1
c)	Ülevaade eeldatavatest arengusuundadest järgmisel majandusaastal.		RPS §24 lg 1
d)	Muu hulgas peab tegevusaruanne sisaldama teavet raamatupidamiskohustulase välisriigis registreeritud filiaalide olemasolu kohta.		RPS §24 lg 1
e)	Kirjeldatud on peamisi tegevusvaldkondi, toote- ja teenusegruppe.		RPS § 24 lg 2 p1

f)	Kirjeldatud on olulisemaid aruandeaasta jooksul toimunud ning lähitulevikus planeeritavaid investeeringuid.	RPS § 24 lg 2 p2
g)	Kirjeldatud on olulisi uurimis- ja arendustegevuse projekte ning nendega seotud väljaminekuid aruandeaastal ja järgmistel aastatel.	RPS § 24 lg 2 p3
h)	Kirjeldatud on raamatupidamise aastaaruande koostamise perioodil toimunud olulisi sündmusi, mis ei kajastu raamatupidamise aastaaruandes, kuid mis oluliselt mõjutavad või võivad mõjutada järgmiste majandusaastate tulemusi.	RPS § 24 lg 2 p5
i)	Auditeeritava raamatupidamiskohuslase tegevusaruandes on lisaks kirjeldatud:	RPS § 24 lg 3
	1) tegevuskeskkonna üldist (makromajanduslikku) arengut ja selle mõju tema majandustulemusele;	RPS § 24 lg 3 p1
	2) äritegevuse hooajalisust või majandustegevuse tsüklilisust;	RPS § 24 lg 3 p2
	3) tegevusega kaasnevaid olulisi keskkonna- ja sotsiaalseid mõjusid;	RPS § 24 lg 3 p3
	4) finantsinstrumentide finantsriskide maandamise eesmärgi ja põhimõtteid;	RPS § 24 lg 3 p4
	5) majandusaastal ja aruande koostamise perioodil ilmnunud valuutakursside, intressimäärade ja börsikursside muutumisega seonduvaid riske;	RPS § 24 lg 3 p4
	6) peamisi finantssuhtarve majandusaasta ning sellele eelnenud majandusaasta kohta ning nende arvutamise meetoodikat.	RPS § 24 lg 3 p5
j)	Juhul kui äriühingust raamatupidamiskohustuslase omakapital bilansipäeva seisuga ei vasta äriseadustikus kehtestatud nõuetele, tuleb tegevusaruandes kirjeldada kavandatavaid tegevusi omakapitali taastamiseks.	RPS § 24 lg 4
k)	Kui raamatupidamiskohustuslane on majandusaasta kestel omandanud või tagatiseks võtnud oma aktsiaid või osasid, esitatakse tegevusaruandes omandatud või tagatiseks võetud võõrandatud ja võõrandamata:	RPS § 24 lg 5
	1) aktsiate või osade arv ja nende nimiväärtus, nimiväärtuse puudumise korral arvestuslik nimiväärtus ja osakaal aktsia- või osakapitalis;	
	2) aktsiate või osade eest makstud tasu suurus ja nende omandamise või tagatiseks võtmise põhjus.	
l)	Suurettevõtja, kes on audiitortegevuse seaduse §-s 13 nimetatud avaliku huvi üksus ja kelle töötajate arv bilansipäeva seisuga on suurem kui 500, peab muu hulgas tegevusaruandes kirjeldama oma:	RPS § 24 lg 6
	1) ärimudelit;	
	2) tegevusega kaasnevaid keskkonna- ja sotsiaalseid mõjusid;	
	3) inimressursi juhtimist;	
	4) inimõiguste järgimist;	
	5) korruptsioonivastast võitlust;	
	6) ja nimetatud valdkondade riskijuhtimist ja selleks rakendatavat poliitikat ja selle tulemusi tuues välja olulised mitterahalised tulemusnäitajad.	
7)	Kui nimetatud raamatupidamiskohustuslase tegevusega kaasnevate keskkonna- ja sotsiaalsete mõjude, inimressursi juhtimise ja inimõiguste järgimise ning korruptsioonivastase võitlusega seonduv poliitika on kirjeldatud raamatupidamiskohustuslase rakendatavas ühingujuhtimise tavas või muus raamistikus, tuleb tegevusaruandes esitada viide asjakohasele raamistiku sättele.	RPS § 24 lg 7

8)	Kui nimetatud raamatupidamiskohustuslasel puudub tema tegevusega kaasnevaid keskkonna- ja sotsiaalseid mõjusid ning inimressursi juhtimist ja inimõiguste järgimist ning korruptsioonivastast võitlust käsitlev poliitika või kui aruandeaastal välja töötatud poliitikat rakendatud ei ole, tuleb tegevusaruandes esitada argumenteeritud selgitus selle kohta, miks neid põhimõtteid välja töötatud ei ole või miks raamatupidamiskohustuslane välja töötatud poliitikat ei rakenda.	RPS § 24 lg 8
----	--	---------------

3. Bilansi üldnõuded

a)	Bilanss vastab raamatupidamisseaduse lisa 1 toodud skeemile (bilansikirjete alaliigendusi võib esitada lisades, kui see tuleb kasuks bilansi informatiivsusele ja loetavusele, ebaolulisi bilansikirjeid võib avaldada summeeritult, lähtudes olulisuse printsiibist). Raamatupidamiskohustuslane, kes lähtub majandusaasta aruande taksonoomia alusel koostatud aruandevormidest võib esitada käesoleva seaduse lisa 1 esitatud bilansiskeemi kirjeid kasvavas likviidsuse järjekorras.	RPS §18 lg 3, RTJ 2 §10, RPS lisa 1
b)	Suurettevõtja ja keskmise suurusega ettevõtja, kes koostab majandusaasta aruande lähtudes taksonoomia alusel koostatud aruandevormidest, peab esitama lisa 1 esitatud bilansiskeemi araabia numbritega tähistatud kirjete alaliigendused bilansi asemel raamatupidamise aastaaruande lisades.	RPS §18 lg 3 ³
c)	Kui majandustegevuse iseloomu tõttu on kasutatud raamatupidamisseaduses toodust erinevat bilansiskeemi, on lähtutud RPS § 15 lg 1-s nimetatud raamatupidamise aastaaruande eesmärgist („anda asjakohast ja tõepäraselt esitatud informatsiooni raamatupidamiskohustuslase finantsseisundi, tulemuse ja rahavoogude kohta“), vastaval tegevusalal tegutsemist reguleerivate muude õigusaktide nõuetest, rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetest, vastavaid valdkondi reguleerivatest Raamatupidamise Toimkonna juhenditest ning rahvusvahelisest tavast antud tegevusalal; riigiraamatupidamiskohustuslase puhul ka riigi raamatupidamise üldeskirja nõuetest.	RPS §18 lg 4, RTJ 2 §13
d)	Kui ettevõtluse iseloomu tõttu on kasutatud raamatupidamisseaduses toodust erinevat bilansiskeemi ja varasid ning kohustusi pole klassifitseeritud lühi- ja pikaajalisteks, on varad ja kohustused bilansis kajastatud nende likviidsuse järjekorras.	RTJ 2 §15

4. Kasumiaruande üldnõuded

a)	Kasumiaruanne on koostatud vastavalt raamatupidamisseaduse lisa 2 toodud ühele kahest kasumiaruande skeemist (kasumiaruande kirje alaliigendusi võib esitada lisades, kui see tuleb kasuks kasumiaruande informatiivsusele ja loetavusele, ebaolulisi kasumiaruande kirjeid võib avaldada summeeritult, lähtudes olulisuse printsiibist)	RPS §18 lg 3, RTJ 2 §21, RPS Lisa 1
b)	Suurettevõtja ja keskmise suurusega ettevõtja, kes koostab majandusaasta aruande lähtudes taksonoomia alusel koostatud aruandevormidest, peab esitama lisa 2 esitatud kasumiaruande skeemis araabia numbritega tähistatud kirjete alaliigendused kasumiaruande asemel raamatupidamise aastaaruande lisades.	

c) Kui majandustegevuse iseloomu tõttu on kasutatud raamatupidamisseaduses toodust erinevat kasumiaruande skeemi, on lähtutud RPS § 15 lg 1-s nimetatud raamatupidamise aastaaruande eesmärgist („anda õige ja õiglane ülevaade raamatupidamiskohustuslase finantsseisundist, majandustulemusest ja rahavoogudest“), vastaval tegevusalal tegutsemist reguleerivate muude õigusaktide nõuetest, rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetest, vastavaid valdkondi reguleerivatest Raamatupidamise Toimkonna juhenditest ning rahvusvahelisest tavast antud tegevusalal; riigiraamatupidamiskohustuslase puhul ka riigi raamatupidamise üldeeskirja nõuetest.		RPS §18 lg 4, RTJ 2 §27
---	--	-------------------------

5. Koondkasumiaruande üldnõuded

a) Koondkasumiaruanne esitatakse kasumiaruande järel eraldi aruandena.		RTJ 2 §30, 33
b) Muu koondkasumi või –kahjumi moodustavad: 1) välismaise äriüksuse finantsnäitajate ümberarvestamisel tema arvestusvaluutast esitusvaluutasse tekkinud vahed (RTJ 1 § 91); 2) muud kasumid ja kahjumid, mille kajastamist Raamatupidamise Toimkonna juhendid ei reguleeri, kuid mis vastavalt SME IFRSile või IFRSile kajastatakse koondkasumiaruandes (näiteks rahavoogude riskimaandamisinstrumentide ümberhindlusel tekkinud kasumite ja kahjumite efektiivne osa vastavalt SME IFRS peatükile 12 või standardile IAS 39).		RTJ 2 §31

6. Rahavoogude aruande üldnõuded

a) Aruandeperioodi laekumised ja väljamaksed on rühmitatud vastavalt nende eesmärgile: 1) äritegevuse, 2) investeerimistegevuse ja 3) finantseerimistegevuse rahavoogudeks.		RPS §19 lg 2, RTJ 2 §34
b) Kui äritegevuse rahavoogude kajastamisel on rakendatud otsemeetodit, siis on esitatud brutosummadena kõik põhilised äritegevusega seotud laekumiste ja väljamaksete kategooriad, nagu näiteks: 1) kaupade või teenuste müügist laekunud raha; 2) kaupade, materjalide ja teenuste eest makstud raha; 3) makstud palgad; 4) makstud tulumaks; 5) makstud intressid (alternatiivina on lubatud makstud intresse kajastada ka finantseerimistegevuse all).		RTJ 2 §38
c) Äritegevuse rahavoogude kajastamisel, kaudse meetodi rakendamisel, on aruandeperioodi kasumit korrigeeritud: 1) mitterahaliste majandustehingute mõjuga (nt amortisatsioon; eraldise moodustamine); 2) äritegevusega seotud varade ja kohustiste saldode muutusega ja 3) investeerimis- või finantseerimistegevusega seotud tulude ja kuludega (nt kasum põhivara või finantsinvesteeringute müügist).		RTJ 2 §39

d)	Investeeringustegevusest tulenevaid rahavoogusid on kajastatud otsemeetodil. Investeeringustegevuse rahavoogude all on brutosummadena esitatud kõik põhilised investeeringustegevusega seotud laekumiste ja väljamaksete kategooriad (ostmisel tehtud väljamaksed tuleb näidata eraldi müügil laekunud summadest), sealhulgas: 1) materiaalse ja immateriaalse põhivara ost ja müük; 2) kinnisvarainvesteeringute ost ja müük; 3) tütar- ja sidusettevõtete ost ja müük; 4) muude finantsinvesteeringute ost ja müük (finantsasutused kajastavad lühiajaliste finantsinvesteeringute ostu ja müüki äritegevuse all); 5) teistele osapooltele antud laenud (v.a finantsasutused, kelle jaoks laenude väljastamine on üks põhitegevustest); 6) antud laenude laekumised (v.a finantsasutused, kelle jaoks laenude väljastamine on üks põhitegevustest); 7) kauplemiseesmärgil soetatud derivatiivide ost ja müük (v.a finantsasutused, kelle jaoks see kuulub põhitegevuse hulka); 8) saadud intressid ja dividendid (v.a finantsasutused, kelle jaoks see on osa äritegevuse rahavoogudest; alternatiivina on lubatud saadud intresse ja dividende kajastada äritegevuse all ka muudel ettevõtetel).	RTJ 2 §40
e)	Finantseeringustegevusest tulenevaid rahavoogusid on kajastatud otsemeetodil. Finantseeringustegevuse rahavoogude all on brutosummadena esitatud kõik põhilised finantseeringustegevusega seotud laekumiste ja väljamaksete kategooriad (mõlemad eraldi), sealhulgas: 1) laenude saamine; 2) saadud laenude tagasimaksmine; 3) kapitalirendi maksed; 4) aktsiate emitteerimine; 5) omaaktsiate ostmine ja müük; 6) dividendide maksmine.	RTJ 2 §41
f)	Kursimuutuste mõju välisvaluutas hoitavale rahale ja raha ekvivalentidele on kajastatud eraldi äri-, investeeringu- ja finantseeringustegevuse rahavoogudest.	RTJ 2 §44
g)	Rahavoogude aruandes on sissetulekud/ väljaminekud, suurenemised /vähenemised korrektselt nimetatud ja märgistatud (+/- või esitatud sulgudes).	PwC hea tava

7. Omakapitali muutuste aruanne

a)	Eraldi on välja toodud:	RPS §20 lg 2, RTJ 2 §46
1)	kasumiaruandes kajastatud aruandeperioodi puhaskasum või kahjum (ettevõtted, kes koostavad koondkasumiaruande, esitavad puhaskasumi või –kahjumi asemel aruandeperioodi koondkasumi);	
2)	arvestuspõhimõtete muutuste mõju omakapitali kirjetele (nt jaotamata kasumi tagasiulatuv korrigeerimine seoses uue RT juhendi rakendamisega);	
3)	vigade korrigeerimise mõju omakapitali kirjetele;	
4)	omanike poolt tehtud sissemaksed omakapitali (nt aktsiakapitali suurendamine);	
5)	omanikele tehtud väljamaksed omakapitalist (nt jaotatud dividendid);	
6)	tehingud omaaktsiatega;	

7) aktsiate ja osade tühistamised;		
8) reservide suurendamised ja vähendamised (sh muutused kohustuslikus reservkapitalis); ning		
9) muud omakapitali kirjeid mõjutanud majandustehingud.		

8. Lisadega seotud üldnõuded

a) Lisades on avalikustatud:		
1) asjaolu, et raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Raamatupidamise Toimkonna juhendites kirjeldatud Eesti hea raamatupidamistavaga;		RPS §21 lg1 p1, RTJ 15 §6
2) aastaaruande koostamisel kasutatud põhilised arvestuspõhimõtted;		RPS §21 lg1 p2, RTJ 2 §48a
3) täiendavat informatsiooni oluliste põhiaruannetes esitatud kirjade ning nende muutuste kohta aruande perioodil;		RPS §21 lg1 p3, RTJ 2 §48b
4) muud olulised asjaolud raamatupidamiskohustustase kohta asjakohase ja tõepäraselt esitatud finantsinformatsiooni andmiseks raamatupidamiskohustustase finantsseisundi, -tulemuse ja rahavoogude kohta.		RPS §21 lg1 p9, RTJ 2 §48c
b) Raamatupidamise aastaaruande lisad on esitatud süsteemselt, näiteks järgmises järjekorras: 1) arvestuspõhimõtted; 2) põhiaruannete kirjeid selgitavad lisad (võimalikult samas järjekorras põhiaruannete ja neis esitatud kirjetega); 3) muud selgitavad lisad.		RTJ 2 §50
c) Kui ettevõtte on vabastatud konsolideeritud aastaaruande koostamisest RPS § 29 kohaselt, siis on ettevõtte oma aastaaruandes avalikustanud põhjuse, miks konsolideeritud aruannet ei koostata.		RTJ 15 §9
d) Kui ettevõtte on vabastatud konsolideerimisgrupi majandusaasta aruande koostamisest, kuna tema aktsiad või osad kuuluvad lepinguriigis registreeritud konsolideerivale üksusele, kes on kohustatud koostama ja avalikustama konsolideerimisgrupi auditeeritud majandusaasta aruande, või tema aktsiate või osadega esindatud häälest vähemalt 90% kuulub lepinguriigis registreeritud konsolideerivale üksusele, kui vabastamise on kõik äriühingu ülejäänud aktsionärid või osanikud heaks kiitnud ning valitsevat mõju omav konsolideeriv üksus on asukohamaa seaduste kohaselt kohustatud koostama ja avalikustama konsolideerimisgrupi auditeeritud majandusaasta aruande, siis on ettevõtte oma majandusaasta aruandes avaldanud: 1) konsolideerimisgrupi majandusaasta aruannet koostava konsolideeriva üksuse ärinime ja registrisse kantud asukoha; 2) teabe selle kohta, et ta on vabastatud konsolideerimisgrupi aruande koostamisest.		RPS §29 lg 8 RTJ 15 §9
e) Konsolideeritud aastaaruande lisades on avalikustatud emaettevõtte konsolideerimata bilanss, kasumiaruanne, rahavoogude aruanne ning omakapitali muutuste aruanne.		RTJ 15 §10
f) Konsolideerimata omakapitali muutuste aruandes on avalikustatud korrigeeritud konsolideerimata omakapitali (võrdne äriühingu konsolideerimata omakapitaliga, millest on lahutatud tema bilansis kajastatud valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste bilansiline väärtus ning millele on liidetud nende osaluste väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil) arvestuskäik.		RPS §20 lg 3

g)	Kui raamatupidamiskohustuslase majandusaasta alguskuupäeva muutumisel on majandusaasta lühem või pikem kui 12 kuud, avalikustab raamatupidamiskohustuslane selle asjaolu ning selgituse, et võrdlusandmed ei pruugi olla täielikult võrreldavad.	RTJ 15 §8
h)	Lisades on avalikustatud töötajatele arvestatud tasu üldsumma ja keskmine töötajate arv lõppenud majandusaastal maksukorralduse seaduse § 25 ¹ lõikes 4 nimetatud töötamise liikide kaupa (nt töölepingu alusel töötav isik, võlaõigusliku lepingu alusel teenust osutav isik, juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liige jne).	RPS §21 lg 1, p 5 RTJ 15 §26
i)	Lisades on avalikustatud ülevaade aruandeaastal arvestatud audiitorettevõtja kliendilepingu tasude suurusest, jaotatuna: 1) auditi tasudeks; 2) ülevaatuse teenuse tasudeks; 3) muude kindlustandvate teenuste tasudeks; 4) seonduvate teenuste tasudeks; 5) muu äritegevuse, sealhulgas maksunõustamisteenuse tasudeks.	RPS §21 lg 2, RTJ 15 §27

8.1. Aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted

a)	Lisades on avalikustatud kõigi selliste objektide arvestuspõhimõtete kirjeldus, mille arvestusel RT juhendid lubavad valida mitme erineva meetodi vahel (nt varud, tulu kajastamine liitumistasudelt, varade sihtfinantseerimise kajastamine, arendusväljaminekute kajastamine, laenukasutuse kulude kapitaliseerimine);	RTJ 1 §65, RTJ 15 §12a
b)	kõigi selliste objektide arvestuspõhimõtete kirjeldus, mille arvestust RT juhendid detailselt ei reguleeri (nt riskimaandamisinstrumentide arvestuspõhimõtted);	RTJ 1 §66-67, RTJ 15 §12b
c)	kõigi selliste objektide arvestuspõhimõtete kirjeldus, millel on oluline mõju raamatupidamiskohustuslase aruannetele, s.h:	RTJ 15 §12c
1)	konsolideerimise põhimõtted;	
2)	millist RTJ 11 § 61-65 nimetatud arvestusmeetodit on rakendatud tütar- ja sidusettevõtete kajastamisel;	RTJ 15 §54a
3)	raha ja raha ekvivalentide definitsioon;	
4)	iga finantsvara ja finantskohustuse liigi kohta rakendatud arvestuspõhimõtted	
5)	kõikide oluliste varude gruppide osas nende soetusmaksumuse arvestusel kasutatavad meetodid (nt individuaalne hindamine; FIFO; kaalutud keskmine soetusmaksumus);	RTJ 15 §12a
6)	kõikide materiaalse ja immateriaalse põhivara gruppide jaoks: - amortiseerimisel kasutatavad amortisatsioonimeetodid; - amortisatsioonimäärad (või kasulikud eluead).	RTJ 15 §36
7)	arendusväljaminekute kajastamine;	RTJ 15 §12a
8)	kinnisvarainvesteeringute puhul: - kinnisvarainvesteeringute kajastamise põhimõte: i. kinnisvarainvesteeringud, mille õiglast väärtust on võimalik usaldusväärselt hinnata mõistliku kulu ja pingutusega, kajastatakse õiglase väärtuse meetodil ning kõik ülejäänud kinnisvarainvesteeringud kajastatakse soetusmaksumuse meetodil; või ii. kõik kinnisvarainvesteeringud kajastatakse soetusmaksumuse meetodil. - soetusmaksumuse meetodi rakendamisel kinnisvarainvesteeringute amortiseerimisel kasutatavad amortisatsioonimäärad või kasulikud eluead;	RTJ 15 §12a RTJ 15 §40a

9) soetusmaksumuse meetodil kajastatud bioloogiliste varade puhul kasutatavad amortisatsioonimeetodid ja –määrad;		RTJ 15 §43b
10) rendilepingute kajastamine;		
11) eraldised;		
12) maksud, sealhulgas ettevõtte tulumaks;		
13) ettevõttes rakendatavad tulu arvestuse spetsiifilised meetodid (nt tulu kajastamine pikaajalistelt teenuslepingutelt, liitumistasudelt jne);		RTJ 15 §12a
14) varade sihtfinantseerimise kajastamisel rakendatav arvestuspõhimõte;		RTJ 15 §12a
15) välisvaluutas tehtavate tehingute arvestus;		
16) kõik muud olulised arvestusmeetodid.		
d) Arvestuspõhimõtteid ei ole võrreldes eelmise aruandeperioodiga muudetud (v.a RTJ 1 §68 lubatud juhtudel).		RTJ 1 §68
e) Arvestuspõhimõtete ja/või informatsiooni esitusviisi muutmisel on avalikustatud: 1) muutuse kirjeldus ja põhjendus; 2) mõju käesoleva aruandeperioodi ning kõikide aruandes esitatud võrdlusperioodide bilansi- ja kasumiaruande kirjetele; 3) mõju aruandes esitatud perioodidele eelnenud perioodidele; 4) juhul kui muutust ei ole tagasiulatuvalt kajastatud, kuna selle mõju eelmistele perioodidele ei olnud võimalik usaldusväärselt määrata, siis olukorra põhjendus ning kirjeldus uue meetodi rakendamise viisi ja kuupäeva kohta.		RTJ 15 §13 RPS §22 lg 2
f) Mõne RT juhendi sätte mittejärgimise korral õige ja õiglase kajastamise eesmärgil on avalikustatud: 1) RT juhendi sätte, mida ei ole järgitud, ning vastava arvestuspõhimõtte kirjeldus; 2) mittejärgimise põhjendus ning kasutatud arvestuspõhimõtte kirjeldus; 3) mõju bilansi- ja kasumiaruande kirjetele.		RTJ 1 §8 RTJ 15 §7
g) Avalikustatud on põhjendus juhul, kui ettevõtte jooksvate tehingute arvestusvaluuta või aruannete esitusvaluuta erineb Eestis ametlikult kehtivast vääringust.		RTJ 15 §11

8.2. Raamatupidamislike hinnangute muutused ja vigade korrigeerimine

a) Kui on toimunud muudatusi raamatupidamislikes hinnangutes, on lisades avalikustatud: 1) muudatuse põhjus; 2) muudatuse mõju käesoleva aruandeperioodi varadele, kohustustele, tuludele ja kuludele.		RTJ 15 §14
b) Oluliste eelmiste perioodide vigade esinemisel on avalikustatud: 1) olulise vea kirjeldus; 2) vea korrigeerimise mõju käesoleva aruandeperioodi ning kõikide aruandes esitatud võrdlusperioodide bilansi- ja kasumiaruande kirjetele; 3) juhul kui viga ei ole tagasiulatuvalt korrigeeritud, kuna selle mõju eelmistele perioodidele ei olnud võimalik usaldusväärselt määrata, siis olukorra põhjendus ning kirjeldus vea korrigeerimise viisi ja kuupäeva kohta.		RTJ 15 §15

8.3. Tegevuse jätkuvus

a)	Kui ettevõtte tegevuse jätkuvuse suhtes vähemalt 12 kuu jooksul bilansipäevast eksisteerib ebakindlus (näiteks ettevõtte omakapital ei vasta äriseadustiku nõuetele või käibekapital on olulises summas negatiivne), on lisades avalikustatud: 1) peamised sündmused ja asjaolud, mis võivad tekitada märkimisväärsed kahtlust ettevõtte suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana; 2) juhtkonna plaanid nende sündmuste ja asjaoludega tegelemiseks. Avalikustatud informatsiooni põhjal on arusaadav, et eksisteerib oluline ebakindlus ettevõtte tegevuse jätkuvuse osas, mille tõttu ei pruugi ettevõtte olla võimeline normaalse äritegevuse käigus realiseerima oma varasid ja täitma oma kohustusi.		RTJ 1 §37 RTJ 15 §17 ISA 570 p18
b)	Kui aruanne on koostatud lähtudes ettevõtte tegevuse lõpetamisest, siis on avalikustatud põhjendus ja aruande koostamise alused (vt ka lisakontrollehe nõuded).		RTJ 15 §18

8.4. Finantsinstrumentid

a)	Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsinstrumentide (näiteks nõuded, kohustused, võlakirjad) kohta on avalikustatud (individuaalselt oluliste nõuete ja kohustuste kohta eraldi, ülejäänud nõuete ja kohustuste kohta sobivalt grupeerituna; nimetatud informatsiooni ei ole vaja avalikustada ettevõtte tavapärasest ostu- ja müügitegevusest tekkinud nõuete ja kohustuste kohta): 1) summad; 2) maksetähtajad; 3) sisemised intressimäärad (ja lepingulised intressimäärad, juhul kui need erinevad oluliselt sisemistest intressimääradest); 4) alusvaluutad; 5) muud olulised tingimused (sh. kohustuste puhul nende tagatiseks panditud varade bilansiline maksumus vara rühmade (näiteks varud, materiaalne põhivara, immateriaalne põhivara, kinnisvarainvesteeringud) kaupa).		RTJ 15 §30
b)	Õiglase väärtuse meetodil kajastatavate aktsiate, lunastustähtjani mittehoitavate võlakirjade ja muude lühi- ja pikaajaliste finantsinvesteeringute (välja arvatud sidus- ja tütaretevõtted) kohta on rühmade lõikes avalikustatud: 1) bilansiline väärtus perioodi alguses ja lõpus; 2) õiglase väärtuse mõõtmise alus (st kas õiglane väärtus on noteeritud hind aktiivsel turul või on saadud mõõtmistehnikat kasutades); 3) juhul kui kasutati mõõtmistehnikat, on avalikustatud õiglase väärtuse mõõtmiseks kasutatud olulised eeldused, näiteks intressimäärad või diskontomäärad.		RTJ 15 §31a
c)	Tuletisinstrumentide kohta on avalikustatud: 1) bilansiline väärtus perioodi alguses ja lõpus; 2) olulised tuletisinstrumentidega seonduvad tingimused.		RTJ 15 §31b
d)	Soetusmaksumuse meetodil kajastatavate investeeringute kohta on avalikustatud nende bilansiline väärtus rühmade lõikes perioodi alguses ja lõpus.		RTJ 15 §32
e)	Juhul kui ettevõtte on bilansikuupäeva seisuga rikkunud laenukohustuse tingimusi, on avalikustatud: 1) rikkumise asjaolud; 2) laenukohustuse bilansiline maksumus.		RTJ 15 §33

8.5. Varud

a) Varude kirjeldus rühmade kaupa.		RTJ 15 §35a
b) Kõikide oluliste varude gruppide osas on aastaaruande lisades avalikustatud informatsioon oluliste varude allahindluste ja allahindluste tühistamise kohta (varude grupp, summa, põhjus).		RTJ 15 §35b

8.6. Materiaalne ja immateriaalne põhivara

a) Kõikide materiaalse ja immateriaalse põhivara gruppide (sh eraldi firmaväärtuse) osas on avalikustatud nende jääkmaksumuste muutuste analüüs (analüüsi ei pea esitama võrdlusperioodi kohta), sh:		RTJ 15 §36
1) soetusmaksumus, akumuleeritud kulum ja jääkmaksumus perioodi alguses;		
2) ostud ja parendused perioodi jooksul;		
3) kapitaliseeritud laenukasutuse kulutused, kui ettevõtte on valinud vastava arvestuspõhimõtte;		
4) kapitalirendi tingimustel soetatud põhivara;		RTJ 15 §49
5) lisandumised äriühenduste kaudu;		
6) perioodi amortisatsioonikulu;		
7) allahindlused väärtuse languse tõttu;		
8) varasemate allahindluste tühistamised;		
9) müügid;		
10) ümberklassifitseerimised;		
11) muud muutused;		
12) soetusmaksumus, akumuleeritud kulum ja jääkmaksumus perioodi lõpus.		
b) Aruandeperioodil läbi viidud oluliste allahindluste kohta on avalikustatud:		RTJ 15 §37
1) alla hinnatud vara või varade grupi kirjeldus;		
2) kas allahindlus tugines õiglasel väärtusel (miinus müügikulutused) või kasutusväärtusel;		
3) kaetava väärtuse leidmisel kasutatud meetodid ja olulised eeldused (sh diskontomäär, kui allahindlus tugines kasutusväärtusel).		

8.7. Kinnisvarainvesteeringud

a) Kõikide kinnisvarainvesteeringute kohta on lisades avalikustatud koondsummana:		RTJ 15 §38
1) kinnisvarainvesteeringutelt teenitud renditulu;		
2) kinnisvarainvesteeringute haldamisega otseselt kaasnevate kulude summa (sh kommunaal-, valve-, administratiiv-, kindlustus-, koristus-, side-, jooksva remondi ja hoolduse kulud; samuti maamaks ja muud kinnisvarainvesteeringuga kaasnevad maksud ja tasud).		
b) Õiglase väärtuse meetodi rakendamisel on avalikustatud:		RTJ 15 §39
1) kinnisvarainvesteeringute saldo muutuste analüüs (analüüsi ei pea esitama võrdlusperioodi kohta), sh:		RTJ 15 §39a,
- saldo perioodi alguses;		
- ostud ja parendused perioodi jooksul;		
- kapitalirendi tingimustel soetatud põhivara;		RTJ 15 §49
- lisandumised äriühenduste kaudu;		
- kasumid/kahjumid ümberhindlustest;		
- müügid;		
- ümberklassifitseerimised;		
- muud muutused;		

- saldo perioodi lõpus;		
2) õiglase väärtuse mõõtmisel kasutatud meetodid ja kasutatud olulised eeldused;		RTJ 15 §39b
3) kas õiglase väärtuse määramisel kasutati sõltumatu eksperdi hinnangut.		RTJ 15 §39c
c) Kui teatud kinnisvarainvesteeringu õiglase väärtuse määramine ei ole usaldusväärselt võimalik mõistliku kulu ja pingutusega, siis on avalikustatud selle objekti kirjeldus ning põhjused, miks hindamine ei ole võimalik.		RTJ 15 §39d
d) Soetusmaksumuse meetodi rakendamisel on avalikustatud:		
1) kinnisvarainvesteeringute jääkmaksumuste muutuste analüüs (analüüsi ei pea esitama võrdlusperioodi kohta), sh:		RTJ 15 §40b;
- soetusmaksumus, akumuleeritud kulum ja jääkmaksumus perioodi alguses;		
- ostud ja parendused perioodi jooksul;		
- kapitalirendi tingimustel soetatud põhivara;		RTJ 15 §49
- lisandumised äriühenduste kaudu;		
- perioodi amortisatsioonikulu;		
- allahindlused väärtuse languse tõttu;		
- varasemate allahindluste tühistamised;		
- müügid;		
- ümberklassifitseerimised;		
- muud muutused;		
- soetusmaksumus, akumuleeritud kulum ja jääkmaksumus perioodi lõpus.		
2) Aruandeperioodil läbi viidud oluliste allahindluste kohta on avalikustatud:		RTJ 15 §37, 40c
- alla hinnatud vara või varade grupi kirjeldus;		
- kas allahindlus tugines õiglasel väärtusel (miinus müügikulutused) või kasutusväärtusel;		
- kaetava väärtuse leidmisel kasutatud meetodid ja olulised eeldused (sh diskontomäär, kui allahindlus tugines kasutusväärtusel).		

8.8. Bioloogilised varad

a) Õiglase väärtuse meetodil kajastatavate bioloogiliste varade kohta on avalikustatud		
1) iga bioloogiliste varade kogumi kirjeldus;		RTJ 15 §41a
2) bioloogiliste varade saldo muutuste analüüs (analüüsi ei pea esitama võrdlusperioodi kohta), sh:		RTJ 15 §41b
- saldo perioodi alguses;		
- kasum või kahjum varade õiglase väärtuse muutumisest, millest on maha arvatud hinnangulised müügiga seotud kulutused;		
- varade soetamisest tingitud väärtuse suurenemine;		
- varade müümisest tingitud väärtuse vähenemine;		
- varade väärtuse vähenemine tulenevalt põllumajandusliku toodangu saamisest;		
- lisandumised äriühenduste kaudu;		
- muud muutused;		
- saldo perioodi lõpus.		
3) iga bioloogilise vara kogumi või põllumajandusliku toodangu kogumi kohta on avalikustatud:		RTJ 15 §41c
- õiglase väärtuse leidmisel rakendatud meetodid;		
- olulised õiglase väärtuse leidmist mõjutanud eeldused		

b) Soetusmaksumuse meetodil kajastatud bioloogiliste varade kohta on avalikustatud:		RTJ 15 §43
1) soetusmaksumuses hinnatud varade kirjeldus koos selgitusega, miks õiglase väärtuse meetodit ei olnud võimalik kasutada;		
2) bioloogiliste varade saldo muutuste analüüs (analüüsi ei pea esitama võrdlusperioodi kohta), sh:		
- varade soetusmaksumus, akumulieeritud kulum (koos akumulieeritud kahjumiga varade väärtuse langusest) ja jääkmaksumus perioodi alguses;		
- varade soetamine;		
- varade müük;		
- muutus varades tulenevalt põllumajandusliku toodangu saamisest;		
- lisandumised äriühenduste kaudu;		
- amortisatsioonikulu;		
- allahindlused väärtuse languse tõttu;		
- varasema allahindluse tühistamine;		
- muud muutused;		
- varade soetusmaksumus, akumulieeritud kulum (koos akumulieeritud kahjumiga varade väärtuse langusest) ja jääkmaksumus perioodi lõpus.		
c) Koondsummades on avalikustatud kasumid ja kahjumid, mis on aruandeaastal tekkinud põllumajandusliku toodangu esmasel arvelevõtmisel ja õiglase väärtuse muutmistest.		RTJ 15 §42

8.9. Kapitali- ja kasutusrent

Ettevõtte kui rendileandja on avalikustanud lisades:		
a) Kapitalirendi nõuete osas (individaalselt oluliste rentide kohta eraldi, ülejäänud nõuete kohta sobivalt grupeerituna):		RTJ 15 §48
1) summad;		
2) maksetähtajad;		
3) intressimäärad;		
4) alusvaluutad;		
5) muud olulised tingimused (nt tingimuslike rendimaksete olemasolu; rendilepingute pikendamise ja väljaostmise võimalused; rendilepingutega kaasnevad piirangud; rendileandja poolt väljarenditavate varade garanteerimata jääkväärtused, mis on kajastatud bilansis brutoinvesteeringu osana jne).		
b) Kasutusrentide osas:		RTJ 15 §50
1) aruandeperioodi renditulu kasutusrendilepingutest;		
2) olulised rendilepingutega kaasnevad lisatingimused (nt tingimuslike rendimaksete olemasolu; rendilepingute pikendamise ja vara väljaostmise võimalused; rendilepingutega kaasnevad piirangud jne).		
c) Kasutusrendile antud varade bilansiline jääkmaksumus (<i>bilansirühmade lõikes bilansipäeva seisuga</i>).		RTJ 15 §51
d) Rendileandjatele kehtestatud avalikustamise nõuded kehtivad ka müügi-tagasirenditehingute osas. Müügi-tagasirenditehingute puhul on avalikustatud kõigi individaalselt oluliste müügi-tagasirendilepingute kirjeldus.		RTJ 15 §52
Ettevõtte kui rentnik on avalikustanud lisades:		
e) Kapitalirendi kohustuste osas (individaalselt oluliste rentide kohta eraldi, ülejäänud kohustuste kohta sobivalt grupeerituna):		RTJ 15 §48
1) summad;		

2) maksetähtjad;		
3) intressimäärad;		
4) alusvaluutad;		
5) muud olulised tingimused (nt tingimuslike rendimaksete olemasolu; rendilepingute pikendamise ja väljaostmise võimalused; rendilepingutega kaasnevad piirangud jne).		
f) Kapitalirendi tingimustel renditud varade kohta nende bilansiline jääkmaksumus ning soetused perioodi jooksul varade liikide lõikes (näiteks materiaalne põhivara, kinnisvarainvesteeringud jne).		RTJ 15 §49
g) Kasutusrentide osas:		RTJ 15 §50
1) aruandeperioodi rendikulu kasutusrendilepingutest;		
2) olulised rendilepingutega kaasnevad lisatingimused (nt tingimuslike rendimaksete olemasolu; rendilepingute pikendamise ja vara väljaostmise võimalused; rendilepingutega kaasnevad piirangud jne).		
h) Rentnikele kehtestatud avalikustamise nõuded kehtivad ka müügi-tagasirenditehingute osas. Müügi-tagasirenditehingute puhul on avalikustatud kõigi individuaalselt oluliste müügi-tagasirendilepingute kirjeldus.		RTJ 15 §52

8.10. Tütar- ja sidusettevõtted

a) Tütar- ja sidusettevõtete kohta on avalikustatud:		
1) tütar- ja sidusettevõtete loetelu ja asukohamaad;		RTJ 15 §54b
2) osalusprotsent tütar- ja sidusettevõtte omakapitalis;		RTJ 15 §54c
3) sidusettevõtte osaluste bilansilised väärtused;		RTJ 15 §54d
4) aruandeperioodi jooksul võõrandatud osalused, nende müügihind ja võõrandamisel saadud kasum/kahjum.		RTJ 15 §54f
5) aruandeperioodil läbi viidud oluliste allahindluste kohta on avalikustatud		RTJ 15 §54g, §37
- alla hinnatud vara või varade grupi kirjeldus;		
- kas allahindlus tugines õiglasel väärtusel (miinus müügikulutused) või kasutusväärtusel;		
- kaetava väärtuse leidmisel kasutatud meetodid ja olulised eeldused (sh diskontomäär, kui allahindlus tugines kasutusväärtusel).		
6) kui emasettevõtte kajastab osalusi tütar- ja sidusettevõtetes õiglase väärtuse meetodil, on avalikustatud:		RTJ 15 §54f, §31
- bilansiline väärtus perioodi alguses ja lõpus;		
- õiglase väärtuse mõõtmise alus (st kas õiglase väärtus on noteeritud hind aktiivsel turul või on saadud mõõtmistehnikat kasutades);		
- juhul kui kasutati mõõtmistehnikat, on avalikustatud õiglase väärtuse mõõtmiseks kasutatud olulised eeldused, näiteks intressimäärad või diskontomäärad.		
7) aruandeaastal tehtud korrigeerimised, mis on seotud käesoleval ja eelnevatel aastatel toimunud osaluste soetuste ümberarvestusega (muuhulgas lisatingimustest tulenevad ostuhinna korrigeerimised ja vigade korrigeerimised ning konsolideeritud aruandes ka esmakordse kajastamise lõpuleviimisega seotud korrigeerimised).		RTJ 15 §54g
8) tütar- ja sidusettevõtete omandamiste kohta on avalikustatud		RTJ 15 §54g
- aruandeperioodi jooksul soetatud osalused		
- nende ostuhind, sh ostuhinda mõjutavad lisatingimused, mille mõju sõltub tulevikus asetleidvatest sündmustest.		

b) Konsolideeritud aruandes on äriühenduste kohta täiendavalt avalikustatud:		RTJ 15 §55
1) omandatud ettevõtte nimi ja omandatud osalusprotsent;		
2) omandamise kuupäev;		
3) kas tegemist oli sõltumatute osapoolte vahelise või ühise kontrolli all olevate ettevõtete vahelise äriühendusega;		
4) omandatud osaluse soetusmaksumus ja selle erinevate komponentide kirjeldus, k.a omandamisega otseselt seotud väljaminekud;		
5) omandatud netovara õiglane väärtus ja tekkinud firmaväärtus (või omakapitalis kajastatud muutus, kui tegemist oli ühise kontrolli all olevate ettevõtete vahelise äriühendusega);		
6) omandamisel tekkinud negatiivse firmaväärtuse summa ja kasumiaruande rida, millel on kajastatud sellest tekkinud tulu.		

8.11. Maksud

a) Maksukohustuste ja -nõuete analüüs maksuliikide kaupa.		RTJ 15 §34
b) Kasumiaruandes kajastatud tulumaksukulu komponendid ja selgitus nende tekkimise põhjuste kohta, sh:		RTJ 15 §47
1) dividendide tulumaksu kulu;		
2) välismaal asuvatest tütarettevõtetest tulenev tasumisele kuuluva tulumaksu kulu või tulu;		
3) välismaal asuvatest tütarettevõtetest tulenev edasilükkunud tulumaksu kulu või tulu.		
c) Avalikustatud on tulevaste dividendimaksete mõju tulumaksule, näidates dividendide tulumaksu summa, mis kuuluks tasumisele juhul, kui dividendidena makstaks välja kogu jaotamata kasum.		RTJ 15 §46

8.12. Eraldised, tingimuslikud kohustused ja tingimuslikud varad

a) Kõikide oluliste bilansis kajastatud eraldiste rühmade kohta on lisades avalikustatud:		RTJ 15 §44
1) eraldiste saldo muutuse analüüs (analüüsi ei pea esitama võrdlusperioodi kohta), sh:		
- saldo perioodi alguses ja lõpus		
- saldo suurenemine perioodi jooksul, sh intressiarvestusest tulenev saldo muutus		
- perioodi jooksul kasutatud summad		
- perioodi jooksul tühistatud summad		
2) lühikirjeldus eraldise sisu ja hindamisel kasutatud oluliste eelduste kohta		
3) lühikirjeldus tõenäolise realiseerumise tähtaja ja summa kohta ning neid mõjutavate asjaolude kohta		
4) eeldatava hüvitise summa ning hüvitise nõudeõigusena kajastatud vara bilansiline väärtus		
b) Kõikide oluliste tingimuslike kohustuste ja tingimuslike varade kohta on lisades avalikustatud:		RTJ 15 §45
1) nende kirjeldus; ja		
2) hinnang nende võimaliku suuruse ja realiseerumise tõenäosuse kohta.		

c) Lisades on avalikustatud maksurevisjonist tuleneda võivad tingimuslikud kohustused: 1) info maksurevisjoni algatamise kohta ja/või selle tulemusel määratud maksukohustus; või 2) maksuhalduri õigus kontrollida ettevõtte maksuarvestust kuni 5 aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning vigade tuvastamisel määrata täiendav maksusumma, intressid ning trahv.		PwC hea tava
---	--	--------------

8.13. Valitsusepoolne abi

a) Sihtfinantseerimise ja muu valitsusepoolse abi kohta on avalikustatud:		
1) aruandeperioodil saadud sihtfinantseerimise summad toetuste andjate ja liikide lõikes;		RTJ 15 §56a
2) sihtfinantseerimisega seonduvad tingimuslikud kohustused;		RTJ 15 §56b
3) aruandeperioodil tagastatud või tagastamisele kuuluvad sihtfinantseerimise summad.		RTJ 15 §56c
4) ülevaade eraldatud vahendite kasutamise kohta ⁶ .		RPS §21 lg 1, p 6

8.14. Muud varad ja kohustused

a) Muude oluliste bilansikirjete analüüs.		RPS Lisa 3 p3
---	--	---------------

8.15. Omakapital aktsiaseltsis ja osaühingus

a) Omakapitali kohta on lisades avalikustatud:		RTJ 15 §28
1) emiteeritud ja märgitud aktsiate või osade arv ja nominaalväärtus perioodi alguses ja lõpus (eri aktsia liikide kaupa);		
2) perioodi jooksul emiteeritud aktsiate ja osade arv, nominaalväärtus ja emiteerimisel saadud tasu;		
3) perioodi jooksul tagasi ostetud, müüdud ja tühistatud aktsiate ja osade arv ning bilansiline väärtus;		
4) omakapitalis kajastatud reservide kirjeldus ja neis toimunud muutused perioodi jooksul;		
5) muud muutused omakapitalis, juhul kui neid ei ole kirjeldatud omakapitali muutuste aruandes.		
b) Juhul kui äriühing on majandusaasta kestel omandanud või tagatiseks võtnud oma osasid või aktsiaid, on lisades avalikustatud:		RTJ 15 §29
1) majandusaasta kestel omandatud või tagatiseks võetud ja võõrandatud aktsiate või osade arv, nimiväärtus ja osakaal osa- või aktsiakapitalis;		
2) aktsiate või osade eest makstud tasu;		
3) aktsiate või osade omandamise või tagatiseks võtmise põhjus.		

8.16. Müügitulu (tulu kaupade müügist, teenuste osutamisest)

a) Müügitulu tegevusalade lõikes; ja		RTJ 15 §53
b) Müügitulu geograafiliste piirkondade lõikes.		RTJ 15 §53

⁶ Nõuet anda ülevaade aruandeaastal riigi- või kohaliku omavalitsuse eelarvest otseselt või kaudselt ettevõttele eraldatud vahendite ja nende kasutamise, samuti saadud riigiabi kohta ei kohaldata tavapärastel turutingimustel toimuvatele majandustehingutele ning riigiraamatupidamiskohustuslastele (RPS §21 lg 1, p 6)

8.17. Seotud osapooled⁷

a) Ettevõtet kontrolliva osapoole (näit. emaettevõtte või enamusosalust omava isiku) nimetus.		RTJ 15 §19a
b) Tehingute liik ja maht aasta jooksul vähemalt järgmiste tehinguliikide lõikes: 1) kaupade ost-müük; 2) kinnisvara ja muude varade ost-müük; 3) teenuste ost-müük; 4) laenude andmine või saamine; 5) garantii või tagatise andmine või saamine; 6) muud tehingud. Sarnase sisuga tehinguid võib esitada summeerituna, välja arvatud juhul, kui eraldi avalikustamine on vajalik, et mõista seotud osapooltega tehtud tehingu mõju ettevõtte aastaaruandele.		RTJ 15 §19b, 21
c) Saldod seotud osapooltega bilansikuupäeva seisuga ning nende saldode lepingulised tingimused (sh intressimäärad ja info tagatiste kohta).		RTJ 15 §19c
d) Informatsioon seotud osapooltega tehtud tehingute kohta on avalikustatud vähemalt järgmiste seotud osapoolte rühmade lõikes: 1) ettevõtted, millel on kontroll või oluline mõju ettevõtte üle; 2) tütar- ja sidusettevõtted (konsolideeritud aruannetes ei ole vaja avalikustada konsolideerimise käigus elimineeritavaid tehinguid tütarettvõtetega); 3) ettevõtte või tema emaettevõtte juhtkond ja ettevõtte eraisikutest omanikud, kellel on kontroll või oluline mõju ettevõtte üle, eelmainitud isikute lähedased pereliikmed ning kõigi eelmainitud isikute poolt kontrollitavad või nende olulise mõju all olevad ettevõtted; 4) muud seotud osapooled.		RTJ 15 §20, 24
e) Tegevjuhtkonna ja kõrgema juhtorgani liikmetele aruandeaastal arvestatud tasu, olulised soodustused (tekkepõhiselt arvestatuna) ja nendega seotud tingimuslikud kohustused.		RTJ 15 §22 RPS §21 lg 1, p 4
f) Seotud osapoolte vastu olevate nõuete allahindlused ja vastav kulu aruandeperioodil.		RTJ 15 §19d
g) Seotud osapoolte kohta lisades avalikustatav informatsioon on esitatud selliselt, et see on kokku viidav põhjaruannetega.		RTJ 15 §23
h) Riigi, riigiraamatupidamiskohustuslase, kohaliku omavalitsuse ja avalik-õigusliku isiku aruannetes ei ole vaja avalikustada tehinguid teiste riigiraamatupidamiskohustuslaste, kohaliku omavalitsuse üksuste ja avalik-õiguslike isikutega, välja arvatud juhul, kui seda nõutakse vastava isiku tegevust reguleerivates seadustes või eeskirjades.		RTJ 15 §25

8.18. Sündmused pärast bilansipäeva

a) Olulised sündmused pärast bilansipäeva.		RTJ 15 §16
b) Bilansipäevajärgsete sündmuste võimalik mõju järgmiste perioodide finantsnäitajatele.		RTJ 15 §16

8.19. Muud olulised sündmused ja asjaolud

a) Muu oluline informatsioon (muud olulised asjaolud raamatupidamiskohustuslase kohta asjakohase ja tõepäraselt esitatud finantsinformatsiooni andmiseks raamatupidamiskohustuslase finantsseisundi, -tulemuse ja rahavoogude kohta).		RPS §21 lg 1, p 9
---	--	-------------------

⁷ Osapooled on omavahel seotud, kui üks osapool omab kas kontrolli teise osapoole üle või olulist mõju teise osapoole ärilistele otsustele (seotud osapoole mõiste on toodud ja selgitatud RTJ 2 § 51-55).

9. Aastaruande koostamise nõuded väikeettevõtjale

a)	Väikeettevõtja raamatupidamise aastaaruanne koosneb vähemalt kahest põhiaruandest (bilanss, kasumiaruanne) ning lisadest (edaspidi „lühendatud raamatupidamise aastaaruanne“).	RPS §15 lg 2 ¹
b)	Bilanss on koostatud vastavalt raamatupidamise seaduse lisas 1 toodud skeemile.	RPS §18 lg 3, RTJ 2 §10, RPS lisa 1
c)	Kasumiaruanne on koostatud vastavalt raamatupidamise seaduse lisas 2 toodud ühele kahest kasumiaruande skeemist.	RPS §18 lg 3, RTJ 2 §21, RPS lisa 2
d)	Lühendatud raamatupidamise aastaaruandes võib väikeettevõtja esitada käesoleva seaduse lisas 1 esitatud bilansiskeemi kirjete ja lisas 2 esitatud kasumiaruande skeemis toodud araabia numbritega tähistatud kirjete alaliigendused bilansi ja kasumiaruande asemel raamatupidamise aastaaruande lisades.	RPS §18 lg 3 ²
e)	Lühendatud raamatupidamise aastaaruandes peab väikeettevõtja lisades avalikustama vähemalt järgmise teabe:	RPS §21 lg 3, RTJ 15 §62
1)	asjaolu, et tegemist on väikeettevõtja lühendatud aastaaruandega;	RTJ 15 §62a
2)	aastaaruande koostamisel kasutatud olulised arvestuspõhimõtted;	RTJ 15 §62b
3)	õiglases väärtuses kajastatavate varade ja kohustuste suhtes:	RTJ 15 §62c
	- õiglase väärtuse hindamismudelites kasutatavad olulised eeldused;	
	- õiglases väärtuses kajastatavate varade ja kohustuste summad bilansis;	
	- õiglase väärtuse muutusest tulenevad kasumid ja kahjumid kasumiaruandes;	
	- olulised tuletisinstrumentide kasutamisega seonduvad tingimused ning nende võimalik mõju tulevastele rahavoogudele.	
4)	bilansiväliste siduvate kohustiste (sh antud garantiid) ja tingimuslike kohustiste kogusumma;	RTJ 15 §62i
5)	tehingud seotud osapooltega (osapoolte kirjeldus, tehingute maht, saldod ja muu teave tehingute kohta, mis on vajalik ettevõtte finantsseisundi mõistmiseks), sh:	RTJ 15 §62m
	Informatsioon seotud osapooltega tehtud tehingute kohta on avalikustatud vähemalt järgmiste seotud osapoolte rühmade lõikes:	RTJ 15 §20
	- ettevõtted, millel on kontroll või oluline mõju ettevõtte üle;	
	- ettevõtte tütar- ja sidusettevõtted;	
	- ettevõtte või tema emasettevõtte juhtkond ja ettevõtte eraisikutest omanikud, kellel on kontroll või oluline mõju ettevõtte üle, eelmainitud isikute lähedased pereliikmed ning kõigi eelmainitud isikute poolt kontrollitavad või nende olulise mõju all olevad ettevõtted;	
	- muud seotud osapooled.	

Tehingute liik ja maht aasta jooksul vähemalt järgmiste tehinguliikide lõikes: - kaupade ost-müük; - kinnisvara ja muude varade ost-müük; - teenuste ost-müük; - laenude andmine või saamine; - garantii või tagatise andmine või saamine; - muud tehingud. Sarnase sisuga tehinguid võib esitada summeerituna, välja arvatud juhul, kui eraldi avalikustamine on vajalik, et mõista seotud osapooltega tehtud tehingu mõju ettevõtte aastaaruandele.		RTJ 15 §21
6) kohustised, mille täitmise kohta on ettevõtja andnud tagatise, ning nende kohustiste tagatiseks panditud varade kirjeldus ja bilansiline väärtus;		RTJ 15 §62g
7) tegevjuhtkonna ja kõrgema juhtorgani liikmele antud laenude, ettemaksude ja garantiide kirjeldus, sh:		RTJ 15 §62l
- summad;		
- tagasimaksed ja allahindlused;		
- maksetähtajad;		
- intressimäärad; ning		
- muud olulised tingimused;		
8) kasumiaruannet oluliselt mõjutavate ühekordsete tulude ja kulude kirjeldus;		RTJ 15 §62k
9) nende pikaajaliste kohustiste summa, mille tagasimakse tähtajani on jäänud rohkem kui 5 aastat;		RTJ 15 §62h
10) kõikide materiaalse ja immateriaalse põhivara gruppide (sh eraldi firmaväärtuse) osas on avalikustatud nende jääkmaksumuste muutuste analüüs (analüüsi ei pea esitama võrdlusperioodi kohta), sh:		RTJ 15 §62d RTJ 15 §36
- soetusmaksumus, akumulieeritud kulum ja jääkmaksumus perioodi alguses;		
- ostud ja parendused perioodi jooksul, sh eraldi tuuakse välja kapitaliseeritud laenukasutuse kulutused, kui ettevõtte on valinud vastava arvestuspõhimõtte		
- lisandumised äriühenduste kaudu;		
- perioodi amortisatsioonikulu;		
- allahindlused väärtuse languse tõttu;		
- varasemate allahindluste tühistamised;		
- müügid;		
- ümberklassifitseerimised;		
- muud muutused;		
- soetusmaksumus, akumulieeritud kulum ja jääkmaksumus perioodi lõpus.		
11) kinnisvarainvesteeringute muutuste analüüs, sh:		RTJ 15 §62e
Õiglase väärtuse meetodi rakendamisel on avalikustatud :		RTJ 15 §39
a) kinnisvarainvesteeringute saldo muutuste analüüs (analüüsi ei pea esitama võrdlusperioodi kohta), sh:		RTJ 15 §39a,
- saldo perioodi alguses;		
- ostud ja parendused perioodi jooksul;		
- lisandumised äriühenduste kaudu;		
- kasumid/kahjumid ümberhindlustest;		
- müügid;		
- ümberklassifitseerimised;		
- muud muutused;		
- saldo perioodi lõpus;		

b) õiglase väärtuse mõõtmisel kasutatud meetodid ja kasutatud olulised eeldused;		RTJ 15 §39b
c) kas õiglase väärtuse määramisel kasutati sõltumatu eksperdi hinnangut.		RTJ 15 §39c
d) Kui teatud kinnisvarainvesteeringu õiglase väärtuse määramine ei ole usaldusväärselt võimalik mõistliku kulu ja pingutusega, siis on avalikustatud selle objekti kirjeldus ning põhjused, miks hindamine ei ole võimalik.		RTJ 15 §39d
Soetusmaksumuse meetodi rakendamisel on avalikustatud:		
a) kinnisvarainvesteeringute amortiseerimisel kasutatavad amortisatsioonimäärad.		RTJ 15 §40a
b) kinnisvarainvesteeringute jääkmaksumuste muutuste analüüs (analüüsi ei pea esitama võrdlusperioodi kohta), sh:		RTJ 15 §40b
- soetusmaksumus, akumulieeritud kulum ja jääkmaksumus perioodi alguses;		
- ostud ja parendused perioodi jooksul;		
- lisandumised äriühenduste kaudu;		
- perioodi amortisatsioonikulu;		
- allahindlused väärtuse languse tõttu;		
- varasemate allahindluste tühistamised;		
- müügid;		
- ümberklassifitseerimised;		
- muud muutused;		
- soetusmaksumus, akumulieeritud kulum ja jääkmaksumus perioodi lõpus.		
c) Aruandeperioodil läbi viidud oluliste allahindluste kohta on avalikustatud:		RTJ 15 §37, 40c
- alla hinnatud vara või varade grupi kirjeldus;		
- kas allahindlus tugines õiglasel väärtusel (miinus müügikulutused) või kasutusväärtusel;		
- kaetava väärtuse leidmisel kasutatud meetodid ja olulised eeldused (sh diskontomäär, kui allahindlus tugines kasutusväärtusel).		
12) bioloogiliste varade muutuste analüüs, sh:		RTJ 15 §62f
Õiglase väärtuse meetodil kajastatavate bioloogiliste varade kohta on avalikustatud		
a) iga bioloogiliste varade kogumi kirjeldus;		RTJ 15 §41a
b) bioloogiliste varade saldo muutuste analüüs (analüüsi ei pea esitama võrdlusperioodi kohta), sh:		RTJ 15 §41b
- saldo perioodi alguses;		
- kasum või kahjum varade õiglase väärtuse muutumisest, millest on maha arvatud hinnangulised müügiga seotud kulutused;		
- varade soetamisest tingitud väärtuse suurenemine;		
- varade müümisest tingitud väärtuse vähenemine;		
- varade väärtuse vähenemine tulenevalt põllumajandusliku toodangu saamisest;		
- lisandumised äriühenduste kaudu;		
- muud muutused;		
- saldo perioodi lõpus.		
c) Iga bioloogilise vara kogumi või põllumajandusliku toodangu kogumi kohta on avalikustatud:		RTJ 15 §41c
- õiglase väärtuse leidmisel rakendatud meetodid;		

- olulised õiglase väärtuse leidmist mõjutanud eeldused.		
Soetusmaksumuse meetodil kajastatud bioloogiliste varade kohta on avalikustatud:		RTJ 15 §43
a) soetusmaksumuses hinnatud varade kirjeldus koos selgitusega, miks õiglase väärtuse meetodit ei olnud võimalik kasutada;		RTJ 15 §43a
b) kasutatavad amortisatsioonimeetodid ja amortisatsioonimäärad;		RTJ 15 §43b
c) bioloogiliste varade saldo muutuste analüüs (analüüsi ei pea esitama võrdlusperioodi kohta), sh:		RTJ 15 §43c
- varade soetusmaksumus, akumulieeritud kulum (koos akumulieeritud kahjumiga varade väärtuse langusest) ja jääkmaksumus perioodi alguses;		
- varade soetamine;		
- varade müük;		
- muutus varades tulenevalt põllumajandusliku toodangu saamisest;		
- lisandumised äriühenduste kaudu;		
- amortisatsioonikulu;		
- allahindlused väärtuse languse tõttu;		
- varasema allahindluse tühistamine;		
- muud muutused;		
- varade soetusmaksumus, akumulieeritud kulum (koos akumulieeritud kahjumiga varade väärtuse langusest) ja jääkmaksumus perioodi lõpus.		
13) olulised sündmused pärast bilansipäeva;		RTJ 15 §62p
14) oluliste bilansis kajastamata tehingute (näiteks aktsiaoptsioonide) olemus ja ärilise eesmärgi kirjeldus;		RTJ 15 §62j
15) keskmine töötajate arv;		RTJ 15 §62o
16) selle konsolideerimisgrupi, kuhu väikeettevõtja kuulub, konsolideeritud finantsaruandeid koostava konsolideeriva üksuse nimi ja registrijärgne asukoht.		RTJ 15 §62n
f) Lühendatud raamatupidamise aastaaruandes peab väikeettevõtja avalikustama muu olulise informatsiooni oma finantsseisundi ja -tulemuse kohta: Väikeettevõtja eesmärk lühendatud raamatupidamise aastaaruande koostamisel ja avaldamisel on anda aruande kasutajale, kellel on aruandest arusaamiseks piisavad finantsalased teadmised, oma finantsseisundi ja -tulemuse kohta asjakohast ning tõepäraselt esitatud informatsiooni, mida aruande kasutaja saaks oma majandusotsuste tegemisel kasutada. Kui Eesti hea raamatupidamistava järgimisest ei piisa raamatupidamise aastaaruande eesmärgi saavutamiseks, tuleb raamatupidamise aastaaruande lisas anda informatsiooni, mis on vajalik asjakohase ja tõepäraselt esitatud finantsinformatsiooni saamiseks.		RPS §15 lg 2 ³ RPS §21 lg 6

10. Aastaruande koostamise nõuded mikroettevõtjale

a) Mikroettevõtja, kes lähtub finantsarvestuse ja -aruandluse korraldamisel Eesti heast raamatupidamistavast, võib koostada majandusaasta aruande, mis koosneb üksnes raamatupidamise aastaaruandest.		RPS §14 lg 1 ¹
b) Mikroettevõtja raamatupidamise aastaaruanne koosneb vähemalt kahest põhiaruandest (bilanss, kasumiaruanne) ning lisadest (edaspidi „lühendatud raamatupidamise aastaaruanne“).		RPS §15 lg 2 ¹

c)	Mikroettevõtja eesmärk lühendatud raamatupidamise aastaaruande koostamisel ja avaldamisel on anda aruande kasutajale käesolevas seaduses nõutud informatsiooni oma finantsseisundi ja -tulemuse kohta.	RPS §15 lg 2 ²
d)	Mikroettevõtjad, kes koostavad mikroettevõtja lühendatud aastaaruannet, ei tohi kasutada õiglase väärtuse meetodit oma varade ja kohustuste kajastamisel. Olukordades, kus RT juhendid lubavad või nõuavad õiglase väärtuse meetodi kasutamist (näiteks finantsvarade, kinnisvarainvesteeringute puhul või bioloogilise vara puhul) peavad mikroettevõtjad, kes koostavad mikroettevõtja lühendatud aastaaruannet, kasutama vastavate varade ja kohustuste kajastamisel soetusmaksumuse või korrigeeritud soetusmaksumuse meetodit.	RTJ 1 §7A
e)	Mikroettevõtja lühendatud raamatupidamise aastaaruandes peab mikroettevõtja esitama bilansis vähemalt järgmised kirjed: Varad 1) Kokku käibevarad 2) Kokku põhivarad Varad kokku Kohustised a) Lühiajalised kohustised b) Lühiajalised eraldised 1) Kokku lühiajalised kohustised a) Pikaajalised kohustised b) Pikaajalised eraldised 2) Kokku pikaajalised kohustised Kohustised kokku Omakapital 1) sh osakapital nimiväärtuses 2) sh sissemaksmata osakapital Omakapital kokku Kokku kohustised ja omakapital	RPS §18 lg 3 ¹ , RTJ 2 §10, RPS lisa 1
f)	Kasumiaruanne on koostatud vastavalt raamatupidamiseseaduse lisa 2 toodud ühele kahest kasumiaruande skeemist.	RPS §18 lg 3, RTJ 2 §21, RPS lisa 2
g)	Lühendatud raamatupidamise aastaaruandes peab mikroettevõtja lisades avalikustama vähemalt järgmise teabe: 1) asjaolu, et tegemist on mikroettevõtja lühendatud aastaaruandega; 2) bilansiväliste tingimuslike ja siduvate kohustuste kogusumma; 3) kohustised, mille täitmise kohta on ettevõtja andnud tagatise, ning antud tagatise liigi ja kirjelduse; 4) tegevjuhtkonna ja kõrgema juhtorgani liikmele makstud ettemaksed ja antud laenude summa, sealhulgas laenu tagasimaksmise või mahakandmise või laenust loobumise summa, samuti maksetähtajad ja intressimäärad ning muud olulised tingimused; 5) majandusaasta kestel omandatud või tagatiseks võetud ja võõrandatud ning majandusaasta kestel omandatud või tagatiseks võetud ning võõrandamata aktsiate või osade arv, nimiväärtus (nimiväärtuse puudumisel osakaal osa- või aktsiakapitalis), nende eest makstud tasu ja omandamise või tagatiseks võtmise põhjus.	RPS §21 lg 4, RTJ 15 §63

11. Selgitused kasutatud lühenditele

RPS	Raamatupidamise seadus (avaldatud RT I 2002, 102, 600), jõustunud 1. jaanuaril 2003. Viimati muudetud: 15.12.2016 (RT I 27.12.2016, 1), jõustunud 01.01.2017, osaliselt 01.01.2018 ja 01.01.2019
RTJ 1	RTJ 1 Raamatupidamise aastaaruande koostamise üldpõhimõtted (muudetud 2016) (RT III, 02.03.2016, 1)
RTJ 2	RTJ 2 Nõuded informatsiooni esitusviisile raamatupidamise aastaaruandes (muudetud 2016) (RT III, 02.03.2016, 1)
RTJ 15	RTJ 15 Lisades avalikustatav informatsioon (muudetud 2016) (RT III, 02.03.2016, 1)
JMM	Justiitsministri 28. detsembri 2005. a määrus nr 59 „Kohtule dokumentide esitamise kord“ (avaldatud RTL 2006, 5, 77), jõustunud 14. jaanuaril 2006. Viimati muudetud 04.02.2016 (RT I, 11.02.2016, 2), jõustunud 14.02.2016
ÄS	Äriseadustik (avaldatud RT I 1995, 26, 355), jõustunud 1. septembril 1995. Viimati muudetud: 07.06.2016 (RT I, 22.06.2016, 21), jõustunud 01.08.2016, osaliselt 01.01.2020 (RT I, 23.12.2013, 1 alusel)
ISA 570	Rahvusvaheline auditeerimise standard (Eesti) 570 (muudetud): Tegevuse jätkuvus (kehtib 15. detsembril 2016.a. või pärast seda lõõpevate perioodide finantsaruannete auditite kohta)